Download from:aghalibrary.cm

مـــــات انځـــــور

(لنډې ادبي ټوټې)

ليکوال: عبدالباسط جهاني

سریزه

لا په شپږم ټولګي کې نه وم چې د کتابونو د لوست د مینې ښکار شوم او په همدې لړ کې مې د کتابونو په سمندر کې ډوب شوم، ډېر وخت به مې له کتابونو سره تېراوه او معمولا به مې ناولونه ډېر لوستل. تر دې چې په پښتو ناول لوستنې روږدی شوم، په همدې توګه به مې د کتاب لوستنې ټول خمار په ناول لوستنې مات کړ او همېشه به د ناولونو په نشه کې مست وم.

همدغه مستي د دې لامل شوه چې پخپله هم د یو ناول څښتن شم، له ډېرو هڅو وروسته مې (کافر اسمان ناول) چاپ ته اماده کړ، خو د یو شمېر شخصي او ټولنیزو مشکلاتو له کبله مې چاپ نه شوای کړای.

اصلي او د خوښې وړ مسلک مې حقوق او سیاسي علوم دي چې په یوې واضحې تګلارې مې ځان ور ورساوه، دې برخې ته د خدمت تعهد لرم؛ خو لکه څنګه چې پښتو ادب پر موږ حق لري او د هغې مینې لمخې چې پښتو ادب سره مې درلوده، زه یې اړ کړی یم چې یو شمېر ادبي لیکنې ولرم.

دغه اثر (مات انځور) هم د همدغې مینې محصول ده، په دې اثر کې مې نهایت هڅه کړې چې د زړه خبر یمې د ادبي ښکلا په قلم د ژوند په پاڼو کې ترسیمې کړم. خو سره له دې دا چې زه یو ادیب نه یم او نه هم په لیکوالۍ کې پوره مهارت لرم، نو ښایي په حاضر اثر کې ډېرې ستونزې شتون ولري چې ستاسو وړاندیزونو، نیوکو او نظرونو ته مې اړمند کوي.

په پای کې له ملګري محب الرحمن ملیار او ملګري سلیمان مشال څخه مننه کوم چې د کتاب په ادبي کره کتنه او اصلاح کې یې راسره مرسته وکړه...

په ټوله پښتنته مینه

عبدالباسط جهاني

ادبي ټوټې؛ د لوستونکو نظر کې شیش محل جوړوي.
د یو کتاب تقریظ یا ورته سرلیکنه هم ویلی شو، کله یې چې په کتاب لیکې، نو تاته یې دا واک درکړی وي چې د کتاب ښه او بد په پښتو لیک) کرښو (کې ورته انګازن کړې، هم به د لیکوال تنده خړوبوې پرې او هم د لوستونکي، نو زه په دې برخه کې د لیکوال له هغه لوی نیت یا زړه ځخه مننه کوم چې په موږ یې د دومره د اعتبار پړي ټینګ کړل او زه به ددې وخت یا دې عصر ته په کتو سره، د ادبي لیکنو کتاب پر چاپ سمبالښت باندې لیکوال ته افرینی ورکوم ځکه چې، دې عصر ته په کتو انسان په تېره بیا لیکوال په هغه ټینګار او زحمت کوي چې خلک یې دود ولري یانې په مجموع کې یې لوستونکي زیات وي، خو ادبي ټوټې بیا ځوک د وخت حالاتو، مینې، غم او ... نورو حالاتو ته لیکي، خو په دې وخت کې یې که ځوک لیکي، هغوی بیا اکثره د وخت د حالاتو سره سمې شاعرۍ او لیکوالۍ کوي.
نو ادبي ټوټې چې د شلمي پېړۍ په وروستیو کې پښتو ادب ته د بهرنیو ژبو د ژباړو پر بنسټ را ګډې شوې،زیات مینه وال یې په کمه موده کې وموندل او ډېر ژر د لویو شاعرانو او لیکوالانو پام ور واوښت.
د یو ادبي ژانر لوی ارزښت او اهمیت هم په دې کې دی چې د لویو لیکوالو پام ځانته جلب کړي، هم لوستونکي ځان ته جلب کېږي.
د ځینو لیکوالانو، شاعرانو او ادیبانو ادبي ټوټې د ټولنې لپاره
اصلاحي،انتقادي،ریالیستیک،دیني،اخلاقي او ټولنیز پیغامونه هم له ځانه سره لري، څنګه چې پورته یاد شوو نو ځینې یې بیا د مینې لپاره هم لیکي.
ادبي ټوټو یو ارزښت د ساده او هنري نثر ترمنځ د توپیر کرښه هم ده.
ادبي ټوټې چې د لوی تخیل،انځورګرۍ،پیغام په ټوله کې د شعریت په ژبه لیکل کېږي، پر لوستونکي او اورېدونکي خپل اثر پرې باسي، چې له نورو نثري ژانرونو یې دغه ځانګړتیا د ادبي ټوټو ارزښت ثابتوي.

عبدالباسط جهاني

ادبي ټوټې یا ورته ځینې لنډې لیکنې هم وایي، په اوسني عصر کې یې اکثره خلک بیا د ټولنیزو رسنیو لپاره هم خورا زیات خوښوي، لکه ځینې یې په فېسیوک، ټوېټر، انسټاګرام او...کې پر خپل وال خپروي، نو اکثره خلک یې بیا زیات له دې رسنیو څخه د مینې یا هم نورو ته د ګوتې نیولو لپاره افلوډ کوي.
د ادبي ټوټو یو بل اهمیت دادی چې د ساده نثر غوندې نده چې تش معلومات وړاندې کوي، بلکې د شاعرانه لفظونو،کنایو،استعارو،انځورونو او ښکلې منظر کشۍ په مټ د لوستونکي او اورېدونکي په خیال کې یو نوی شیش محل جوړوي او لوستونکي ته د مخته تګ تلوسه ورکوي.
ادبي ټوټې د شعر په ډول د رښتیا او کذب په تله نه تلل کېږي،چې دغه ځانګړتیا هم لیکوال ته اجازه ورکوي چې د خپل خیال او فکر پر مټ هر ډول لوی ابهامي هنر ایجاد کړي.
د ادبي ټوټې د فورمي موضوعاتو ازادي هم لیکوال ته دا چانس برابروي چې د خپل ذوق او خوښي مطابق په بېلا بېلو موضوعاتو کي خپل هنر وپنځوي او ټولني ته د خپل زړه خبري په شاعرانه لفظونو د نثر په ډول وړاندي کړي.
په وروستیوکي باید ووایم چي د ادبي ټوټې یو لوی اهمیت دا دی چې د پښتو ادبي نثري ژانرونو برخه یې بډایه او لا رنګینه کړې، نو دا برخه باندې موږ اوس هم بسنه نه کوو / کیږي، ډېر کم لیکوالان دي چې دا ټوټې د یو چا مخته پر سپینه پاڼه انګازن کوي او د رڼا څړیکو ته یې باسي، په دې برخه کې زه هغه چاته شاباسۍ او افرینۍ ورکوم، چې خپل قیمتي وخت یې د پښتو او پښتویه راویښېدلو ته ځانګړی کړی دی، نه یواځې دا برخه د پښتو بلکې د پښتو ډېرې برخې نورې هم دي، څنګه یې چې توري مالوم دي همداسې دې هر لیکوال، شاعر او ادیب پر یوه توري یو ټوک کتاب لیکنې وکړي ترڅو مو هم پښتو ته خدمت شي او هم مو خپلې مورنۍ ژبې ته او خپل ګران هېواد ته.
زه په ورستیو کې د جهاني صیب ګوتو ته دوعا کوم او وایم چې دا ګوتې دې تل هڅکې او روغې واوسي چې زموږ د پښتو د غني کولو لپاره یې داسې څه برابر کړي دي چې هر فرد

عبدالباسط جهاني

یې د ذوق څخه موږ نه ده د هر چا په خوله او ژبه باندې دا کرښې لوستل کیږي، ژوند یې لا اوږد شه چې دداسې څه په لیکلو یې خپل قیمتي او مهم وخت لږولی چې د پښتو د بډاینې لپاره وړ او منونکې دي.

زه د هر لیکوال هڅې د ستایلو بولم او ستایم یې چې د پښتو ژبې د غنې کولو په پار اخته وي او د خپلو ګوتو څخه زور او خپل ځان د ضعف طرف ته باسي ترڅو مو ژبه له نړېوالو سره سیال شي، بیا هم ترې په لسګونو ځله مننه او قلم دې یې تل تاند او روان واوسي.

د یو ودان او سرلوړي افغانستان په هیله

په پښتنه مینه او درنښت

لیکوال او ژورنالېست

رسول ګل اشنا

سحر ټولنیز بنسټ مشر

پکتیا، ګردېز، افغانستان

۱۳۹۸ /سلواغې / ۱۸ مه

مات انځور/6

کله کله خیال را پورته سي د انسان دننه په جیغو سر شي او د ټول وجود په داخل کې یوه نا آرامي وزیږوي انسان دیته مجبوره کړي چې قلم واخلي او خپل خیال پر پارچه وکاږي خو دا خیالات دمره له احساساتو او مقدساتو ډک وي چې انسان یې لوستل هم په ډیر خوند او تکلف سره کوي ځکه چې د زړه خبرې وي او دا خبرې پر دې تیرې سوي وي زیاته برخه یې مونږ په ادبي ټوټو کې لیدلی شو چې زمونږ د روح او روان تنده پرې خړوبیږي مونږ زوروي او د ډیرو ترخو خبرو بیان پکې په نرمه او پسته ژبه شوی وي.
په پښتو ژبه کې د نثر، برخه خواره او په کمه اندازه منډه ورته وهل شوې، قلم کښته شوی دی که څه هم شعر یې تر ډیره عالي بڼه لري
نو دا چې دا په پښتو ژبه کې د نثر کړی لا پر پراخیدو دي د ویاړ او افتخار خبره ده، ما د جهاني صیب کتاب ولوست دا ډیر په خوند او په نازکه ژبه غږیدلی دی،
ځینو ځایونو کې ډیرې پستې او نرمې جملې راټولي کړي او یو خوندور غږ یې ورڅخه جوړ کړی د مئین غږ د مظلم او بې چاره غږ
کله کله پر ژوند ژور ورغلی سندرې یې ور جوړې کړي او کله خو یې له درده دمره خوږه نغمه پیالې چې سړی حیران کړي ....
ډیر خوندونه یې رانغښتي نور نه غواړم سترړي مو کړم او ډیر وغږیږم
اوس تاسې د دې مهربانه غږ لمنې ته راکاږم او غواړم چې د زړه په سترگو یې واورئ باوري یم یو څوک به مو سترگو ته ودروي
له ځینو شیبو به خوند واخلئ او ځینو ته به پښه نیولي شئ
زه د جهاني صیب دا هڅه ستایم او هیله لرم چې په دې برخه کې دا هڅه وروستۍ ونه اوسي او په راتلونکي کې لا نورې پنځونې وکړي.
جهاني صیب!
سر دې سوړ او پښې دې تودې اوسه
په ټوله پښتنه مینه
سلیمان مشال
کونړ اسعداباد ښار
خپله مینه

عبدالباسط جهاني

۱

هغه به څنګه ځان‌ته د انسانیت میعار ورکوي؛
د چا چې زړه د نفرت له نجاسته ډک ده؟
اې
لا یزال خالقه،
دا نړۍ جنت کړه!
د جنتي ماحول؛ مست او مینه ناک مخلوق پکې خواره کړه،
تر څو انسانیت ته د مینې او عاطفې بیا روزنه وکړي.
اې
رحمان ربه!
زه د حورو او غلمانو د غوښتنې په مستۍ کې ډوب نه یم؛
یوازې غواړم چې انسانیت، د انسانیت له اصولو سره بېرته آشنا شي،
د حورو او غلمانو څخه مینه زده کړي، او بېرته یې په
انساني‌کرکجن ماحول کې وشیندي.

۲

اې
پوهېږئ؟!
اوس هم ځينې شته،
چې د نورو، احساساتو ته ارزښت ورکوي؛
د هغوی دردونه درک کوي،
او ورسره يې په درمان کې مرسته کوي؛
همدوی بلا معصوم دي.
دوی خپله "درد "ليدلی،
په اصل کې يې،
زړونه له غمونو ډک دي،
نو ځکه خو
"درد "ته "درد "وايي،
په احساساتو پايي،
او د نورو خوښي،
خپله خوښي گڼي؛

۳

کله مې چې
د درد څپې پسې واخلي،
یوازې د مینې کنارو پسې لټېږم.
عجیبه دا ده،
ستړی وجود مې
ستا د غېږې دم غواړي،
خو د غېږې په نشتون کې دې،
د تیرې کوټې،
تیاره کونجونه،
دا دنده ترسره کوي...
ستا د غېږې په خیال
پکې د دنیا له دغدغو هاخوا
د څو شیبو لپاره
د آرام په غېږ بیده شم...

۴

اې کاش!...
لاس مات شي،
پښه ماته
او سر مات شي...
خو چې
زړه نه ماتېدلای!

۵

اې نادان مخلوقه!
تاسو ته وایم:
له ځان څخه لوړو خلکو سره مینه مهٔ کوئ!
په حقیقت کې
له ځان څخه لوړو خلکو سره مینه کول، داسې وي،
لکه
د هوسۍ او زمري مینه....
اې نادان مخلوقه!
له ځان څخه هوسۍ مه جوړوئ!

عبدالباسط جهاني

گنې
خامخا به دې
يوه ورځ
زمرى وداړي،
غوښې به دې وخوري،
او
هډوكي به دې
سپيانو ته واچوي.

۶

غواړم!!!
هغه سمندر شم،
چې په یوې څپې د نړۍ مخ بدل کړي،
غواړم!!!
هغه لمر شم،
چې په یو ځل ځلېدو، د نړۍ مخ روښانه کړي،
غواړم!!!
هغه باران شم،
چې په یو ځل ورېدو، نړۍ ښېرازه کړي،
غواړم!!!
هغه سپوږمۍ شم،
چې د شپې په تور ماهیت کې،
په یو ځل را ختو د نړۍ تورتم وخوري،
غواړم!!!
هغه چینار شم،
چې ستړیو زړونو ته، سیورى او آرام شي،
غواړم!!!
هغه رنګ شم،

عبدالباسط جهاني

چې په یو ځل نړۍ رنګینه کړي،
غواړم!!!
هغه ماده شم،
چې په شتون یې، نړۍ ژوندۍ وي،
غواړم!!!
هغه ستوری شم،
چې لیکه یې، د ژوند غزېدلې لار ته رسي،
غواړم!!!
هغه امن شم،
چې مور ټول ورته سترګې په لار یو...

٧

باید پوه شم!
په دې پوه شم،
چې زموږ مینه خو به؛
د زمري او هوسۍ مینه نه وي؟
زموږ مینه خو به؛
د پشکې او موږک مینه نه وي؟
هو باید پوه شو!

ځوک چې راته وايي:
درسره مينه لرم!
بايد په‌دې معنی نه وي،
چې راڅخه استثمار کوي،
ځان لپاره مو مصرفوي،
ځان لپاره مو نخوي،
او څنګه يې چې زړه وي؛
هماغسې مو داړي،
بايد پوه شو!
مينه دا ده چې،
درته ونه وايي چې:
مينه درسره لرم!
بلکه ثابته يې کړي چې:
مينه درسره لري!
کله چې ناروغ شئ،
شپه درسره رڼا کړي،
دردونه دې حس کړي،
او درسره د يو ښه ملګري په شکل پاتې شي!!!...

عبدالباسط جهاني

۸

د خلکو حق مهٔ خورهٔ،
د چا زړه مهٔ آزاروه،
له احساساتو سره يې لوبې مهٔ کوهٔ!
همېش ښه اوسهٔ او ښه کوهٔ،
همېش په‌دې لټه کې اوسه،
چې څنګه بايد غمجن زړونه،
خوشاله کړې؟!
همدا د انسانيت ميعار ده،
همدا ده چې غواړې د رحمانيت صفت خپل کړې،
دا د انساني فطرت اساس ده...
دين په دين کې مه لټوهٔ!
مذهب ميعار نه‌ده،
نه لمونځونه او د يوګا حرکات!
ميعار اخلاص ده،
په پوره اخلاص دې،
رب را وبوله...
شکر يې ادا کړه،
وې ستايه،

او ځینې مرسته وغواړه!
هغه ده چې،
ستا په خبرو پوهېږي او ستا احساسات درک کولای شي،
خدای بد نه‌ده،
له خدایه مهٔ وېرېږهٔ!

۹

مورجانه مې،
تل راته همدا وایي:
اې نامرده !ولې؟
هغه زړه مې چې په یوې اوږده موده)نهو میاشتو (کې،
په ډېرې سختۍ سره جوړ کړ...
ولې؟
ولې دې د څو شېبو ښکار کړ؟
ولې دې په څو شېبو کې دانه-دانه کړ؟

۱۰

کله چې مئین شي!
لومړی بخیل شي،
بیا مغرور شي،
او بالاخره یواځې شي؛
همدا مینه ده نو!

۱۱

مهٔ ورکوئ،
هر چا ته د مینې سپېڅلی مقام مهٔ ورکوئ!
هر ناپاک ته دغه سپېڅلی مقام مهٔ ورکوئ!
لومړی یې وزن کړئ،
وې ازمایئ،
او په پوره غور سره یې،
د مینې په رنګ، رنګ کړئ!
ګنې
ډېر به پښېمانه شئ!

۱۲

اووووو!!!...
ځومره خوند کوي،
چې له درده ډک زړه سره،
ښه په کړس وخاندې!!!

۱۳

سمه ده،
منم يې!
منم يې چې،
مينه دې راسره نه لرله؛
منم يې چې ،
راځځه دې کرکه درلوده؛
دا هم منم چې،
په بل چا مئينه وې؛
خو ولې؟
ولې دې داسې نازونه کول؛
چې فکر وکړم:
راسره مينه لرې؟!

عبدالباسط جهاني

۱۴

کله چې،
درنده چوپتیا خوره شي؛
الفاظ مې په ستوني کې خپ شي،
بیا نو یوازې،
یوازې ستا اروا وي،
چې د خیال په ورکو جزیرو کې مې
ملتیا کوي.

۱۵

ډېر مې زړه غواړي،
چې ځینو ته،
ځینې خبرې،
د ځنکدن په وخت کې وکړم؛
پلار،
"پلار جانه!
ژاړه مهٔ،
ستا غرور لکه دنګ نښتر،

مات انځور/20

او دنګ نښتر، دنګ وي...

د نرانو په سترګو کې اوښکې، ښې نهښکاري"...

مور،

"مور جانې!

د نازولو اوښکو دې قربان شم،

مهٔ ژاړهٔ"

ملګري،

"ملګرو!

ژاړئ مهٔ!

ستاسو ملګرى د تل لپاره د سکون غېږې ته درومي".

مينه،

"مينې!

يوازې موسکا او د انتظار پرانيستې سترګې"...

عبدالباسط جهاني

۱۶

هو،

اوس مې،

يواځينی هيله همدا ده،

چې

مړی مې هم

ځوک ونه زوروي!...

اوس مې يواځينی هيله همدا ده،

چې

مرگ په حقيقت کې هم،

راته يو سکون جوړ شي...

۱۷

اې

پوهېږې؟!

مينه هغو ځلورو ديوالونو ته ورته ده،

چې ترې د وتلو لار، شتون نه‌لري.

زه په همدې،

ځلورو دېوالونو کې بندیوان یم،
ولې انګېرم
چې راباندې د عمر قید وتی؟!
ولې انګېرم،
چې هیڅکله به ترې خلاصون ونه‌شم موندلی؟!
ولې؟!!!

۱۸

اې
هیله کوم!
مهٔ ځهٔ!
پاتې شه!
غم به مې درته،
د سترې ژوند کیسه وکړي!...

۱۹

پوهېږئ؟!
اوس مې،
له هغو خاطراتو ډېره کرکه لرم،
چې په اړه يې سوچ کوم او وايم:
"زه څومره احمق وم؟"!

۲۰

که چا درته وويل:
"درسره مينه لرم"!
هيله کوم،
ورباندې باور مهٔ کوئ!
ډېر دروغجن وايي:
"د باران له څاڅکو سره مينه لرو"!
خو کله چې باران ورېږي؛
کاږه پرانيزي...

۲۱

"ښه يم"!

د نړۍ تر ټولو لوی درواغ،

او

له درواغجن تمثيله ډکه جمله!

"ښه يم"!

دا هغه توري دي چې،

تر شا يې،

د دردونو غرونه پټ کړي...

۲۲

پوهېږې؟!

ستا د مينې داستان به ډېر لنډ وليکم:

راغلې،

پاتې شوې،

بالاخره لاړې!...

نوره

کيسه ختمه!...

عبدالباسط جهاني

۲۳

تل مې،
له خدایه سوال کوم:
خدایه!!!
سترګې راکړه چې،
ښکلا ووینې؛
خدایه!!!
زړه راکړه چې،
خیانت او ګناه وبښي؛
خدایه!!!
حافظه راکړه چې،
بدي هېره کړي،
خو ښه هېر نه کړي؛
خدایه!!!
بالاخره داسې یو روح راکړه چې،
خاوره یې د ایمان په اوبو ښکلې شوې وي...

۲۴

خلقه!

نه غواړم!

نه غواړم چې د لمر" ځلاګانې "یې،

په نازک مخ،

چکونه ولګوي...

خوښه مو،

چې

مینه یې بولئ

او که

بخیلي؟!

۲۵

وخت راته،

د اغیزو تاج په سر ایښی ده،

آه،

خو هیله‌مند یم،

او په دې پوهیږم چې،

عبدالباسط جهاني

یوه ورځ به

همدا اغزي،

رنګارنګ ګلان تۀوکوي!!!...

۲۶

وايي چې،

موسکا د زړه پرانیستلو لومړنی،

ور وي!...

سمه ده،

خو زما زړه يې پرانیسته او لاړه!

۲۷

هو،
په ژوند کې باید،
هر څوک داسې یو کس،
ولري چې،
نمجنې سترګې،
خېرې ګرېوان،
او د زړه ترل شوې دروازې يې،
په يوې نازولې موسکا پرانیزي.
هر څوک باید،
داسې یو کس ولري چې،
غېږه يې ورته،
د سکون او آرام؛ سرچينه وي...

۲۸

زړه مې
نن شپه بیا
د غم وزرې کړې،
او
د غم په لوړو غرونو الوتل غواړي!!!...

۲۹

نور مې روح،
د غم په دې سپېره زندان کې،
تنګ شوی!...
آزادي غواړي،
شور غواړي،
مستي غواړي،
نشه غواړي،
خمار غواړي...

۳۰

اې
پوهېږې؟!
کله چې مې،
د غمونو سمندر ډوپ کړي؛
لږ وخاندم
او
لږ چپ شم،
خو دا چې" درد "په ژبه نه راولم؛
زړه نامرده ډک شي،
له سترګو اوښکې لاړې شي،
او يوه څړيکه مې له خولې ووځي...
مګر بالاخره
سترګې وترم،
اوښکې پاکې کړم،
او د يو سوړ اسويلي په کولو،
په آرامه توګه،
ځان مخاطب کړم:
"ښايي، همدا عدالت وي"!

عبدالباسط جهاني

۳۱

د زړه زخمونه دي،
چاته مه ښکاره کوهٔ!
پوهېږې؟!
ځینې په ټپونو
مرهم نه،
مالګې دوړوي،
مالګې!!!

۳۲

خوښي...
دا کوم تیار شی نه‌ده!
بلکې
همدا تاسو یاست چې،
خپله خوښي،
پخپله تیاروئ!

۳۳

داسې فکر وکړه،
چې د تل لپاره ژوند کوې!
او
داسې ژوند وکړه،
لکه همدا اوس چې مړ کېږې!
)ژباړه(

۳۴

ادب لکه عطر...
استعمالوو يې موږ،
خو خوند ترې،
نور هم اخلي.

۳۵

که له هرې خندا وروسته،
شکر نه ادا کوې!
نو
د یوې اوښکې په تویولو سره،
له خدایه ګیلې هم
مهٔ کوهٔ!

۳۶

اې خدایه!!!
زه دې هم ډېر عجیبه خلق کړی یم،
کله کله خو دې خلقت ته حیران شم،
ولې د معصومو څېرو، تر شا پټ دردونه لټوم؟!
ولې یې د درمان لپاره د زړه غوښې نذرانه کوم؟!
ولې هاااا؟!

۳۷

لږ غرور انسان سره مرسته کوي،
ترڅو؛
خپل ارزښت د بې ارزښتو پر وړاندې حفظ کړي!

۳۸

له ستونزو څخه تېښته،
دا هغه لوبه ده چې،
لوبغاړي به يې
هيڅکله ګټونکي نه‌شي.

۳۹

نه غواړم،
نه غواړم چې شوخ آترنګ دې

نازک ورغوي ښکل کړي!

زړه دې

مينه يې بولې او که بخيلي!

۴۰

اې کاش!

کاش چې ستوری وای،

اوس به د سپوږمۍ ترڅنګ په، مينه اوسېدلای؛

په چيغو، چيغو به مې ژړل

د زړه حال به مې ورته وايه،

ګيلې به مې ورته کولې،

او د غم سندرې به مې ورته زمزمه کولې.

۴۱

خدايه!!!

زړه مې،

د سکون جزيره غواړي...

د سکون جزيره!!!

۴۲

کله چې د ژوند لوړو پوړیو ته ورسېدې،
همدا ملګري دې،
ستا ارزښت درک کولای شي...
خو
کله چې
مات شوې،
پوهېږې چې ملګري دې څوک دي!
۴۳
د نړۍ تر ټولو ښکلی سینګار:
په شونډو موسکا،
په خوله حقیقت،
په لاسونو مرسته
او
په زړه مینه!!!

۴۴

خوشاله اوسه!
هره شېبه دې،
د ژوند وروستۍ شېبه وګڼه!
څوک څه پوهېږي؟!
ښايي همدا دې د ژوند وروستۍ شېبه شي!

۴۵

داسې اوسه
چې آن
په ډېرو تروږمیو کې دې هم
د وجود سیورې درسره مل وي!...

۴۶

نېکمرغي څه ده؟!
نېکمرغي يانې:
د چا زړه
او
باور
مهٔ ماتوهٔ!

۴۷

غواړم د وزرونو اوبدل زده کړم،
ترڅو
ځان او نورو ته،
په خيالي نړۍ کې د آلوت لپاره،
خيالي وزرې جوړې کړم!...

۴۸

انسان باید
د" باد "له ذاته شي-
ترڅو؛
هر
ګل او اغزی
په یو انداز
او
یو وار ښکل کړي.

۴۹

هغوی
چې په ژوند کې
زړونه مړه ساتي؛
بیا
د مرګ په وخت
ژوند غواړي.
مرګ حق ده؛

په مرګ مرو!
خو راځئ چې
له مرګ مخکې ژوند، تجربه کړو؛
په ژوند کې،
ژړونه ژوندي وساتو!

۵۰

روڼ سهار
د اسمان پر لمن
د افق څادر
د ونو د پاڼو نڅا
او
د غرنیو مرغانو له شوره ډکه موسقي-
واړه د ژوند خوږه نغمه غږوي!!!...

۵۱

ټولو یوازې پرېښودم
خو یوازې مې سیوری
راپسې وو؛
نژدې شوم،
ورو مې ورته وویل:
"ته خو به مې هم یوازې نه پرېږدې؟"!
د دروغو ژمنه یې وکړه،
شیبه لا تېره نه وه،
چې تورو
قهرجنو وریځو
خپلې وزرې پرانیستلې،
شاته مې وکتل؛
هیڅ نه وو.
هماغه وو چې پوه شوم:
"د ژوند له تیارو سره باید یوازې مبارزه وکړم"!

۵۲

زما زړه،
له کیفه ډکه موسقي؛
او ستا
نڅاګرې سترګې...؟!
هو،
یوه ورځ دې خامخا
د خپلې مینې په محور نڅوم!!!

۵۳

هو
زه هاغه مئین یم چې،
د بخیلۍ وروستي سرحد ته رسېدلی،
هغه هینداره به
ټوټه-ټوټه کړم؛
چې ته ګورې او
هغه در ګوري!!!...

۵۴

هو
کله کله یو څوک،
راته دومره ګران شي چې،
د خوږوالي وروستي حد ته ورسېږي…
مور، ترې ټول ژوند ځار کړو،
خو هغوی؟!
هغوی مو د سمندر څپو ته ټېل وهي
او
د ژغورنې لاس هم راښخه ټول کړي…

۵۵

اې
پوهېږې؟!
نه غواړم چې
مخ دې، باد ښکل کړي؛
نه غواړم چې
سپوږمۍ دې مخ ته وګوري؛
نه غواړم چې
د باران څاڅکي دې، پرمخ لارې جوړې کړي.
خوښه دې
مينه يې بولې او که بخيلي!...

۵۶

سمه ده، عالي جنابه!
منم يې،
د ژوند ستره هستي به دې شم،
د سترګو تور،
د زړه ټکور،

عبدالباسط جهاني

د اوربل گل او د غاړې هار به دې شم،
اې پوهېږې؟!
هر څه به دې شم!
خو
هیله کوم،
ته مې هم،
د دردونو درمان
او د وجود، روح شه!

۵۷

نه کېږي؛
چې ته سیاره شې
او زه دې
سپوږمۍ شم؟!
په مدار به دې راڅرخم...

۵۸

اې
نه کېږي چې:
موږ دواړه،
لکه روح او تن شو؟!
روح او تن!!!
یانې:
د یو په نشتون کې، بل هیڅ!

۵۹

اې
غواړم چې
ستا د نفسونو اکسیجن شم!
چې په نهشتون مې،
ته هم
د ژوند باب وتړې!!!

۶۰

عالمه!
نه غواړم چې
د لمر ځلاوې يې
پر مخ چکونه ولګوي.
خوښه مو:
مينه يې ګنځ او که بخيلي!

۶۱

اې صاحبې!
هيله کوم،
د ژوند ستوری مې شه!
زه به درته سپوږمۍ جوړه شم،
غواړم
غواړم ستا په مدار وڅرخم!!!...

۶۲

چې نه راځې،
ښه ده!
خو
د یادونو وزرې دې هم وتړه!

۶۳

درد مې
ژبه نه‌لري-
چې در چیغه کړي!
راشه په نبض مې لاس تېر کړه!!!

۶۴

هو،

ځم جنت ته!

د جنت د باغونو

ګلان درته راوړم،

په ذلفو کې دې

د جنتي ګلانو قطارونه جوړوم،

هو،

غواړم،

چې ښایست دې،

د حورو له ښایست سره سیالي وکړي!...

۶۵

زه اوس
هغه نه یم
چې پخوا وم،
زه اوس
هغه شوخ نه یم،
چې تل به یې
په شونډو موسکا وه،
اوس د هاغه دنګ چنار،
ملا ماته ده،
اوس په تیارو کې ده،
خو له تیارو سره مینه لري،
ځکه په تیارو کې سکون لټوي،
اوس یې د زړه زور تللی،
یوازېتوب خوښوي،
اوس له نړۍ کرکه کوي،
اوس د ځان ملګری ده،

عبدالباسط جهاني

۶۶

اې
پوهېږې؟!
انګېرم چې مئين شوی يم
ټوله شپه د يو ستوري په ننداري تېروم؛
کله خو په نهيلي زړه
ځان مخاطب کړم:
اې کاش!
کاش چې سپوږمۍ وای،
اوس به مې د ستوري په مدار څرخېدم،
په چيغو-چيغو به مې ورته،
د زړه حال وايه،
ګيلې به مې ورته کولې
او
د غم سندرې به مې ورته غږولې!...

۶۷

مور، ځومره ښه یو،
خو نړۍ ځومره بده!
مور، مینه ورکوو،
مینه وېشو،
د مینې تخم شیندو،
په مینه باور لرو،
له مینې ډک یو،
هر چاته یوازې په یوې خبرې د بادشاهۍ مقام ورکوو،
خوښي یې خوښي ګڼو،
غم سره یې ژاړو،
هیلې یې، هیلې بولو،
ځان پکې ورک کوو،
یادونو ته یې لکه وینه،
په رګونو کې ځای ورکوو،
خو هغه!
هغه مو زړه دانه-دانه کړي،
زړه یې کافر ده،
له تیږې کلک ده،

عبدالباسط جهاني

نو،

ژوند مو تیاره کړي،

او په مخ مو د اوښکو سېلابونه جاري کړي،

موږ څومره ښه یو،

خو دنیا؛

دنیا څومره بده؟!!!

۶۸

اوښکې مې،

هره شپه

یوازې په همدې جرم

سنګساروي چې،

ولې مې په سترګو کې رغړېږې؟!

۶۹

چېرته چې دې،
شتون او نهشتون
ارزښت نهلري؛
نو هلته دې
شتون په څه مانا؟!

۷۰

چېرته دې چې ځای نه وي،
نو
کوښښ مهٔ کوهٔ چې،
د پښو فرش شې!
خلک به دې پایمال کړي!!!

۷۱

پوهېږې؟!
د خوشاله اوسېدو لپاره
سالم بدن
او
یوه سالم ضمیر ته
اړمند یو!...

۷۲

څه وکړم نو؟!
زړه ده،
لیونی ده،
سترگې نه‌لري-

۷۳

ژوند وکړئ؛
له ژونده
خوند واخلئ!

۷۴

وړیا نصیحت:
هیڅکله د چا
د تېر ژوند په اړه پلټنه مهٔ کړئ!
ځکه
که د نړۍ د ښکلي ګلاب بېخ هم،
ولټوئ؛
خامخا به پکې
چینجي او خاورې وموندئ!

۷۵

عجیبه نه‌ده؟
انجونې هغه هلکان لټوي چې،
ښه راتلونکی ولري. ...
خو
برعکس
هلکان هغه انجونې لټوي چې،
ښه تېر) ماضي (ولري. ...

۷۶

هیڅکله!!!
هیڅکله د نورو لپاره ژوند
مهٔ کوئ!
د نړۍ تر ټولو غم‌لړلي خلک هغه دي چې،
د نورو برداشتونه ورته
تر ټولو زیات ارزښتمند دي،
د نورو لپاره ژوند:

د ځانوژنې تدريجي پړاوونه!...

۷۷

اې
لايزال ربه،
پوهېږې!
نور دې دوزخ ته اړمند نه يو،
موږ يو بل ښه سېزلی شو. ...

۷۸

اې
قربان دې شم،
په دې کبرجنه نړۍ کې
غرور خپل فطرت وګرځوهٔ!
ګنې
دا انسانان به دې
پخپلو اشارو ونڅوي!!!

۷۹

زما د ژوند کولو
یواځینی شعار:
مینه وکړئ،
مینه ورکړئ،
مینه ووېشئ،
دا هر څه وړیا دي!...

۸۰

باور وکړئ؛
پیسې (مادیات) تاسو ته هیڅ نه شي
درکولای!
هغوی چې،
د ژوند میعار یې (مادیات) ټاکلي،
د نړۍ تر ټولو احمق خلک دي.
ځکه
مادیات ظاهر جوړولای شي،
خو معنویات هیڅکله!

پیسې موږ ته یو ښه موټر،
ښه لباس
او یو ښکلی کور راکولای شي،
خو زموږ تر ټولو ستر ارزښتونه،
چې هماغه معنوي ارزښتونه دي؛
لا هم نه شي رانیولی،
مثلا
آیا مینه، په پیسو پېرلای شو؟
آیا عاطفه، احساس او ادراک؛ په پیسو پېرلای شو؟
آیا حقیقي احترام په پیسو پېرلای شو؟
آیا په پیسو خندا پېرلای شو؟
آیا ښه اخلاق او انسانیت په پیسو پېرلای شو؟
آیا تقوا په پیسو پیلای شو؟
آیا ښایست په پیسو پېرلای شو؟
آیا رحم په پیسو پېرلای شو؟
دا د انسانیت میعارونه ول،
خو پیسو هیڅ یو،
ونه شو پېرلای!
مادیات به ښایي،
ښکلی موټر،

عبدالباسط جهاني

مات انځور /61

ښکلی لباس

او ښکلی کور راکړي،

خو

دغه درې واړه،

بدلېدونکي دي:

ښکلی موټر مو د جنازې په کټ بدلېږي،

ښکلی لباس مو په کفن بدلېږي،

او بالاخره

ښکلی کور مو په قبر بدلېږي؛

چې

دا ټول هم په پیسو نه پېرل کېږي،

دا هم وړیا دي.

۸۱

اې
مجبور یو!
مجبور یو چې د یوې غورځېدلې پاڼې،
د پورته کولو لپاره،
لومړی
پخپله هم
په ګونډو شو،
او بیا یې پورته کړو!...

۸۲

اې کاش!!!
کاش چې لېونی وای،
اوس به له دردونو لیرې،
د خیالي نړۍ په ښکلي طبیعت کې آلوتم
را آلوتم...!
ببر سر، څیرې ګریوان؛
اخ

څومره یوه خوږه نڅۍ!!!
اې کاش!!!
کاش چې د تورو غرونو شپونکی وای،
اوس به د نڅۍ له دغدغو هاخوا،
د طبیعت د ښکلي ساز له څپو سره،
یوځای نڅېدلای؛
شپېلۍ او رمه؛
اخ!
څومره ښکلې منظره!!!
اې د زړونو مالکه!
له انسانانو ستړی شوی یم،
نور نو د ژوند له دې دردوونکې صحنې
ستړی شوی یم!
ولې مې آواز نه اورې؟!
ولې د دې عاجز بنده حالت نه وینې؟!
ولې دې د دردونو په جزیره کې یوازې
پریښی یم؟!

۸۳

قربان دې شم،
تحصیل مهمه نه‌ده!
دا مهمه نه‌ده چې،
څومره تحصیل لرې؟!
استعداد دې څومره ده؟!
او څومره شتمن یې؟!
ستا کړنې،
ستا برخورد
او ستا اخلاق
ستا د هرې لاسته‌راوړنې ښکارندویې کوي!!!...

۸۴

پوهېږې؟!
اسمان ولې صاف او شین ده؟!
ځکه چې
هلته انسانان نشته!

عبدالباسط جهاني

۸۵

اې خالقه!
که مرگ مې حق وي؛
را يې کړه!
نه غواړم-
نه غواړم چې هره شېبه مړ شم!...

۸۶

مورې-
مورجانې!
کله چې مړ شوم،
سترگې مې په ستنه
کلکې وگنډه!
نه غواړم چې
په ورانه هديره کې هم،
د هغې بې‌ننگې او بې‌وفا
د راتلو لارې وڅارم!

۸۷

پرېږدئ چې مړ شم،
هسې هم،
ژوند کولو ته
انګېزه نه‌ده پاتې!

۸۸

اې زړګیه!
هیله کوم،
نور د چا لارې مهٔ څارهٔ!

۸۹

ورشئ!
مرګ خبر کړئ:
"یو ځوان
یوازې شوی،
هیڅوک نه‌لري؛
ته یې ملګری شهٔ"!

عبدالباسط جهاني

۹۰

هو سمه ده،
ما د خپلو هیلو جنازه وکړهٔ،
او تا!!!
تا ښه ژوند وکړ...
همدومره وو،
کیسه ختمه ده!...

۹۱

اې نره!
ښځه حقیره کړه،
لاسونه یې وتړه،
په لېچو کې یې بنګړي مات کړه،
مړوندونه یې زخمي کړه،
وېښته یې وشکوه،
سترګې یې وتړه،
باڼه یې وباسه،
په نرۍ ملا یې ګوزارونه وکړه،

پە ستوني یې لاسونە کېږدە،
پە خوږو سترګو یې د اوښکو سېلاب
جاري کړە،
لە وږې خولې یې د کړیکو آوازونە پورتە کړە،
او بیا یې پە خولە ورتە پټۍ ولګوە چې
غږ ترې ونە وځي!
اې نرە!
تە هر څە کولای شې،
تە قدرتمند یې،
متهور یې،
زورور یې،
ښځە ستا مال دە،
ښځە ستا ملکیت دە،
کمزوري یې؛
د هغې د ضعف نقطە وګڼە،
او ترې هر ډول استفادە وکړە!
خو پوە شە!
ښځە ډېر معصوم مخلوق دە،
یوازې یې پە یوې خوږې خبرې پېرلای شې!!!

عبدالباسط جهاني

۹۲

نه پوهېږم چې،
مینه څه ده؟!
خلک وايي:
غم ده،
ستم ده،
ژوا ده،
خو اې پوهېږې؟!
ماتته د زړه سکون ده،
ماته ژوند ده،
ماته روح ده،
ماته ساه ده،
اې،
مینه ځومره خوږه ده؟!
هو مینه ګناه ده!
خو ولې؟
ولې له خلقت وروسته سم دلاسه،
آدم په حوا،
زمری په هوسۍ،

او زه به تا میئن شوم؟!
زړه عجیبه ده!
مال زما ده،
وینه زما پمپ کوي،
خو درزېږي تا لپاره!
ډاډه یم،
له ټولو مشکلاتو سره سره به،
ورځ راځي چې
لکه لمر به درنه ستوري طواف کوي،
لکه شاهین به له غرونو سره ډغرې وهې،
او هر مرغه به دې نوم
زمزمه کوي،
اې زما هېواده!
اې زما افغانستانه!
ته مې ژوند یې،
ته مې ځان یې،
ته مې مینه او
ته مې جانان یې!!!

عبدالباسط جهاني

۹۳

پرېږدئ چې مړ شم،
که هیڅوک نه‌وي،
یو څوک شته!
ډاډه یم چې،
یو څوک شته چې،
راپسې به ځان وخوري!...

۹۴

راشئ!
د اوښکو د ماهیت،
تپوس له مانه وکړئ!
راشئ!
د اسمان به غوړېدو،
د باران په ورېدو،
د سېلابونو د جوړېدو تپوس له مانه وکړئ!
راشئ!
د دردمند زړګي،
د درد تپوس له مانه وکړئ!

۹۵

اې،
هیله کوم!
درد مې په موجونو مهٔ راولئ!
ګنې
د سونامې د یوې څپې په څېر به،
ټولنه نړۍ ورانه کړي.

۹۶

اې
سولې!
که مو له جنګ سره،
دومره مینه کولای:
اوس به مو هر یو،
"اډولف هیټلر "وای؛
د نړۍ فاتحین به وو...

۹۷

بعضې وختونه مې زړه وايي،
راځه!
پخپلې خياليېنړۍ کې لوړې آلوتنې وکړهٔ!
ناخبر لهدې چې،
دردونو
او بدرنګو حالاتو مې
د خيال وزرې سېزلي دي-
چپ شم،
په نهيلي انداز
زړه مخاطب کړم:
"هيله کوم،
هغې نړۍ ته نور د تلو هڅه مهٔ کوهٔ چې،
ستا لپاره نهده جوړه شوې!
هيله کوم"!!!

۹۸

اې!!!
هیچا ته دومره ارزښت مه ورکوه چې،
ستا ارزښت پکې ورک شي؛
خاص یې!
نو
همداسې خاص پاتې شه!!!

۹۹

زما ربه!!!
ولې دې یوازې زه
له شپږم حس سره
خلق کړی یم؟
له هاغه حس سره چې نوم یې «درد» ده!
او نور یې نه لري....

۱۰۰

یوه ورځ به،
مړ شم...
او په ټولو به ګران شم!...

۱۰۱

اختره!
تر هغې دې نه لمانځم،
چې د کلي په کوڅو کې،
د امن چیغې نه‌وي، پورته!

۱۰۲

اې
غواړم
د سکون تر ټولو
ښکلې جزيرې ته
پرواز وکړم...
خو څنګه؟!

۱۰۳

که هر څومره مات شوې،
نهيلی کېږه مهٔ!
نهيلي د حل لار نه‌ده!
پورته شه او بيا يې شروع کړه؛
همدا ته ګټونکی يې!

۱۰۴

په نړۍ کې هرکار کېدونکی ده،
خو همت غواړي،
حکمت او زحمت غواړي!
ته يې کولای شې!
يواځې په خدای توکل وکړهٔ،
او
له هرې تيارې وروسته يې
د يو نوي سهار په هيله پيل کړه!...
په‌دې پوه شه چې:
تسليمي د ناکامۍ يوازينی عامل ده!

۱۰۵

یوه اوښکه هیڅ وزن نه‌لري؛
خو
ولې یې په تویېدو،
زړه دومره خالي شي؟
نو
ژاړه!
ښه په چیغو ژاړه!!!
چې زړه دې ښه خالي شي!!!

۱۰۶

درد ورکول قیمت نه‌لري؛
ګنې
چا به چاته هیڅ درد نه ورکوه!
او یا
به مې اوس ډېر،
قرضداران وای.

عبدالباسط جهاني

۱۰۷

هو
ستا يادونه،
لکه د اروپا غرونه؛
په ښايستونو مالامال
خو
له دردونو ډک!...

۱۰۸

راشه!
د يو زوربډلي زړه،
نړېدلې، نړۍ ورغوهٔ!
د کعبې تر رغولو غوره ده!!!

۱۰۹

د زړه نړۍ مې
پر تا تکیه ده!
ترې مهٔ لرې کیږهٔ!

۱۱۰

راشه!
دردونه به سره وویشو،
خو
درد به چاته نهٔورکوو!

۱۱۱

اې
د يوه زړه رغول،
له" حج اکبر "غوره ده!
راشه،
ښه راغلاست!
د زړه نړۍ مې ورانه ده؛
حج اکبر راباندې وګڼه!

۱۱۲

مرګیه!
غواړم ژوند وکړم،
غواړم له ژوند څخه خوند واخلم!
مرګیه!
غواړم دردمند زړونه درمان کړم،
غواړم د پټو زخمونو درمان شم،
غواړم نړۍ د انسانیت او مینې په رنګ، رنګینه کړم،
اې

پوهېږې؟!
زه د هغو دردونو اورېدونکی یم،
چې خلک یې اورېدو ته وخت نه‌لري...
زه د هغو دردونو لیدونکی یم،
چې خلک یې د لیدو توان نه لري...
نو
مهٔ راځهٔ!
مرگه مهٔ راځهٔ!!!
لا مې په زړه هیلې دي،
لا مې د ځوانۍ ورځې دي،
نه‌غواړم چې د ژوند رنگینې پاڼې مې دومره ژر ورژېړې،
نه‌غواړم چې نازک بدن کې د خاورو، خوراک شي!...
نو
هیله کوم
غواړم ژوند وکړم!
غواړم له ژونده خوند واخلم!

عبدالباسط جهاني

۱۱۳

اې
پوهېږې؟!
په احساساتو پوهاوی؛
زما د ضمير دنده ده!
تل هڅه کوم چې
په خبرو کې" احساس "واورم،
خو
زه چې چاته احساس غږوم؛
الفاظ اوري...
اې
هیله کوم،
"درد "وایم،
"درد "اورم!...

۱۱۴

"درد "څه ده؟!
خو
د زړه غوښې
خوړل دي کنه!

۱۱۵

ستا نه‌شتون کې، صيبه!
بلا تيارې دي،
دردونه دي،
څرېکې او
د اوښکو سېلابونه دي؛
ستا نه‌شتون کې، صيبه!
ماتې،
خزانونه دي...
راشه!
هيله کوم راشه!!
دردمند زړه ته مې دوا شه!

عبدالباسط جهاني

خزان وهلې ځوانۍ ته مې،
هيله د سبا شه!
خو راشه!
که نه راځې نو،
ما هم د مرګ په خوب ويده کړه، صيبه!

۱۱۶

سوله

اې ته کله راځې؟
په انتظار مې دې سترګې په وتو دي،
هيله کوم راشه!
زه درته ډېر ډېر سترګې په لار يم؛
هره ورځ دې هرکلي لپاره
د اوړي په دې سوزونکې ګرمۍ کې
په لوڅو پښو
صحراوونو او غرونو ته ورځم...
راتلو ته دې لاس په تندي ولاړ يم
او ستا د راتلو لارې څارم
اې پوهېږې؟

په تورو شپو
په رنړو ورځو کې
په لمونځونو
په زيارتونو کې
اې پوهېږې
له مينې ډک مازيگر کې
تا له خدايه غواړم!
اې
هيله کوم
يو ځل راشه!
زه به درته دومره مينه درکړم
چې ځان به دې ورک کړې!
هر کله به دې لکه ناوې
د زړه په کور کې ساتم،
لکه ښوارلسمه سپوږمۍ به دې
سينگاروم
خمارې سترگې به دې توروم
ښايسته نازکې شونډې به دې
سرې کوم
او

عبدالباسط جهاني

مات انځور /87

د شینکي خالونو کتارونه به دې په زنه جوړوم
توره، سره او زرغونه لوپټه به درته نذرانه کوم...
خیر ده
یو ځل راشه!
 څومره نازونه کوې؟
نازونه دې سر په سترګو
خو
درته اړتیا لرم،
اې قسم ده،
هر درد ته به دې اوږه ورکوم
هر زخم ته به دې پټۍ جوړېږم
هر ساز ته به دې سندره شم
هرې ټپې ته به دې [یه قربان] شمه،
خو
راشه!
اې سولې کبرجنې
هیله کوم راشه!

۱۱۷

اشرف غني بابا ته زما ډالۍ ۲۰۱۸

په څمکه پروت وه،
د بیا پورته کېدو توان یې نه وو،
وزرې یې خوځولې
خو حرکت یې نه وو،
هرې خواته لارې بندې وې
له تنګ قفسه سترې شوی وو،
هره ورځ یې د مرګ شیبې شمېرلې
د ښه کېدو هیلې یې مړې وې
چارپېره یې د چم
اوسېدونکو
د خوشالۍ او نڅا ساز غږاوه
په زخمي زړه یې ورته مالګې دوړولې
شته ملګرو یې هم
د مرګ او محکوم ژوند نداره کوله
هیڅ ژوندی موجود یې په درد دردمند نه شو
بلکې
یوازې یې مړې اوښکې ور شمارلې

عبدالباسط جهاني

دوی ملامت نه ول
ځکه دا یې دنده وه،
خو
په آزادۍ مئین
په دردونو کې را لوی شوی
د فکر او علم نابغه
د زخمونو ګنډونکی
د وېشتلې مرغۍ د سلګیو په اورېدو
په حساسو شېبو کې
په منډه منډه راغی
له دردونو
او سترو کړاونو سره سره یې
د وېشتلې مرغۍ په درمان لاس پورې کړ
بریالی شو
دردونو ته درمان
او نازکو شونډو ته موسکا جوړه شوه،
د خوشالیو سېلونه یې راکوز کړل
او له ډېر ځنډ وروسته یې
یو ځل بیا
د ژوند کولو نوې هیلې وټوکولې

د ټولو لوړو ژورو پر وړاندې ودرېد
او پرې یې نه ښود
چې د ژوند دغه روښانه شمع
یوځل بیا مړه شي؛
اې پوهېږئ
چې دا څوک ده؟!
دا هغه
د نجات پرښته ده،
چې مړ شوي افغانستان ته یې بیاژوندون ور وباښه،
دا د زړونو رهبر
باتور غني بابا ده...!

عبدالباسط جهاني

۱۱۸

د کافر آسمان ناول یوه کوچنۍ ټوټه

آسمان په غوړېدو شو
سیلۍ هم د مرغانو
له آوازونو زمزمې جوړې کړې،
پورته په آسمان کې
وریځو
یو بل ته غېږې ورکړې
خو اې پوهېږې؟
د وریځو په یو ځای کېدو
آسمان د قهر وزرې وغځولې،
له غوسې نه پرې
اور بل شو
تالنده او برېښنا راغله
ناستو خلکو یو بل ته وکتل
له ګیلو څخه په ډکو زړونو یې لاسونه پورته کړل:
خدایه ستا آسمان هم د مئینانو جدایي غواړي؟!

خپلواکي
درې رنګه بیرغ
به بیا په غرونو رپېږي
بیا به
ټول چم رنګین وي
هرې خواته به ملي نښان څرخېږي
اې پوهېږې؟
په رنجو به سترګې تورې
او نازکې شونډې به هم سرې کړي
له شین رنګ به
خالونه ځانته کېږدي...
په زنه به د درې رنګه
خالونو کتار
په سر شال به یار له جوړ کړم،
بیا به بیرغ په چنار خور کړم،
بیا به په چکو
زه او ته
په چم کې خور کړو:
«د خپلواکۍ سلمه کلیزه مو مبارک شه!!»

عبدالباسط جهاني

دغه کاریال(اپلکېشن) تاسو ته د «افغان د کلتوري ساتونکو ډلې» لخوا وړاندې کېږي.

که غواړئ چې کتابونه مو انډروایډ کاریال ته واړوئ، له موږ سره په اړیکه شئ.

مننه

اجمل افغان اټکوال، د افغان د کلتوري ساتونکو ډلې متعهد...

ajmalafghanatakwal@gmail.com

د افغان کلتوري ساتونکو ډلې ژمن پانه

علما او تاریخ څېړونکي په دې باور دي چې افغانستان د نړۍ د لویو کلتوري او دیني ټولنو پیدا ځای ده.

د نړۍ لوی کلتورونه او لوی دینونه دلته پیدا او بیا یې په نړۍ کې تر خپرېدو وروسته، نړیوال هویت خپل کړی او ځینې خو لا منطقوي، سیمه اییز او محدود پاتې شوي او یا لمنځه تللي.

خو متأسفانه، دغه خاوره، په همدې تسلسل د کلتوري او دیني اندونو د تقابل یواځینی مرکز هم پېژندل کېږي. ځکه له پخوا وختونو راپدېخوا نړیوال هڅه کوي ترڅو خپل کلتور ته د تاریخي هویت ورکونې په پار د افغانستان په خلکو خپل هاغه منحرف او منسوخ شوي کلتورونه تحمیل کړي چې اصلي بنه او منشأ یې په همدې خاورې پورې اړوندېده.

نړیوال د خپلو ملي او سازماني منافعو په نظر کې نیولو سره دغه چاره ترسره کوي. نو ځکه خو هم پرې د ګوتنیونې وجه لمنځه ځي او د تنقید پروسه یې، په نړیوال ستېج کې خپل ارزښت له لاسه ورکوي. همدا خو د پېړیو راپدېخوا د نړیوالو اړیکو مهم بنسټ هم جوړوي.

نو اوس، تر ټولو مهمه ده چې موږ سره ویښ شو او د خپلو ملي او تاریخي-کلتوري ګټو په نظر کې نیولو سره له خپل هویت، تاریخ، کلتور، دین، ملي وحدت، ملي او تاریخي ارزښتونو او ځمکنۍ بشپړتیا څخه په ګډه دفاع وکړو او د خپلو لمنځه تللیو اصلي ارزښتونو په بیا راژوندي کولو کې خپله ونډه او ایماني وجیبه ترسره کړو.

پر همدې اساس موږ بااحساسه او د هېوادنۍ او اسلامي مینې ادعا کوونکي ځوانان ژمنه کوو چې پرته له مادي امتیازاتو به خپلې ټولګې ته چې د پورته

عبدالباسط جهاني

موخو د شکل موندنې په پار د همدې ژمن پانې (تعهدپانې) لمخې رامنځته کېدونکې ده؛ وفادار او متعهد پاتې کېږو او د پرمختګ په موخه به يې خپلې مرستې نه دريغوو.

کوښښ به کوو چې د ملي وحدت روحيه پياوړې او له اسلامي-افغاني ارزښتونو او وياړونو به د ځان او مال په بيه ساتنه او دفاع کوو.

مسعود افغان

افغان د کلتوري ساتونکو ډله

۱۳۹۵ هـ.ش

Download from:aghalibrary.cm